

Panevėžio „Vyturio“ progimnazija

Neformaliojo ugdymo programa

„Gimtojo krašto pažinimas“ 4-5 klasių mokiniams

Pamokų skaičius: 70 (2 pamokos per savaitę).

Tikslas: Skatinant mokinius pažinti savo gimtąjį kraštą nuosekliai ugdyti pagarbą, toleranciją visiems miesto ir apylinkių gyventojams, padėti suvokti, kad dabartis susijusi su praeitimi ir ateitimi.

Uždaviniai: Siekti, kad mokiniai suvoktų,

- jog savo miesto, jo apylinkių istorija yra sudėtinė Lietuvos istorijos, kultūros dalis.

Skatinti mokinius:

- sužinoti apie miestą garsinančius žmones;
- pažinti savo giminės genealogiją;
- įsijausti, įsivaizduoti, savarankiškai ir kūrybiškai mąstyti, nagrinėti, vertinti, daryti išvadas;

Formuoti

- pirmuosius darbo su istoriniais (daiktiniais, rašytiniais it kt.) šaltiniais įgūdžius
- gebėjimą planuoti savo veiklą;

Siekti,

kad mokiniai būtų tikri gimtojo krašto patriotai.

Tema	Siekiamas rezultatas	Valandos nuo-iki	Turinys	Pastabos <i>Numatoma data</i>
Įvadinė pamoka. Būsimų veiklų, darbų aptarimas.	Susipažins tarpusavyje, pristatys save būrelio draugams.	2	Priemonės, medžiagos, kurių reikės užsiėmimuose, saugaus darbo reikalavimai.	
Miesto gimtadienis- gražiausia šventė.	Savo sveikinimui pasirenks tinkamas raiškos priemones. Mokės būrelio nariams pristatyti savo sveikinimą.	2	Sveikinimo savo miestui kūrimas. Įspūdžių iš miesto gimtadienio šventės pasidalijimas.	
Istorija- praeities mokslas.	Suvoks kas padeda pažinti praeitį.	2	Laiko suvokimas. Krašto istorijos sąvokos išsiaiškinimas.	
Kiekvienas turi savo istoriją.	Mokės pristatyti savo šeimą, suvoks giminystės saitų reikšmingumą. Pasidomės šeimos dokumentais, pasidarys giminės genealoginį medį ar schemą.	6	Giminės genealoginio medžio, schemas ir giminės ženklo (herbo) kūrimas.	

Krašto geografinė padėtis ir gamtos savitumas.	Mokės surasti ir parodyti žemėlapyje Panevėžio miestą, sv. krašto upes, apibūdinti augmeniją, gyvūniją.	2	Miesto ir krašto geografinė padėtis, paviršius, upės, ežerai, augalija, gyvūnija. Žaidimai gryname ore.
Krašto istorija	Susipažins su sąvokomis: pilkapiai, senkapiai, piliakalniai,	2	Seniausios gyvenvietės, laidojimo paminklai.
Kol miesto dar nebuvo	Susipažins su rašytiniais dokumentais	2	Upytės žemė.
Miesto pradžia	Įsimins miesto įkūrimo datą, sužinos apie LDK kunigaikštį Aleksandrą ir kur yra seniausias miesto pastatas, braižys miesto planą.	6	Miesto pradžia. LDK kunigaikštis Aleksandras. Ką mena seniausias miesto pastatas? Ekskursija prie Aleksandro paminklo, seniausio pastato.
Miesto vardo kilmė, miesto herbas.	Susipažins sąvoka herbas, išmoks paaiškinti miesto vardo kilmę.	2	Miesto pavadinimo atsiradimo versijos. Miesto, rajono herbų spalvinimas.
Panevėžys ir jo apylinkės XVI a.pab. XVIII a.	Aiškinsis, diskutuos apie valstybių konfliktų sprendimo būdus ir jų pasekmes mūsų kraštui.	2	Krašto politinė, ekonominė, kultūrinė padėtis Lietuvai susijungus su Lenkija.
Kraštas svetimųjų valdžioje.	Mokysis legendų apie Čičinską. Keps kepsnį. Ugdysis kritinį mąstymą, gilins sąvokų suvokimą.	4	Kaip išgarsėjo Čičinskas. „Čičinsko kepsnio“ kepimas.
ATR žlugimas	Sužinos, mokės įvertinti ATR žlugimo priežastis. Maloniai leis laiką draugų ratelyje.	2	Rusų pertvarkymai. Napoleonmetis . „Napoleono“ torto ragavimas.
Kova už laisvę.	Aiškinsis, kodėl laisvė yra didžiausia vertybė ir kodėl ją reikia ginti, surinks kuo daugiau informacijos apie sukilimų įamžinimo vietas.	2	1831m., 1863-1864 m. sukilimų atgarsiai mūsų krašte.
Spaudos draudimo laikotarpis	Sužinos kokiais būdais mūsų krašto žmonės puoselėjo lietuviybę, surinks kuo daugiau informacijos apie pasirinktą knygnešį.	4	Knygnešiai, filmo peržiūra.
Slaptosios mokyklos	Ugdysis tautinę savimonę, sužinos apie krašto daraktorius.	2	Daraktoriai .
Panevėžys XIXa.pab XX a.pr.	Rinks informaciją apie seniausias Panevėžio įmones, ugdysis pagarbą ir toleranciją visiems miesto gyventojams.	2	Miesto gyventojai. Seniausios įmonės.
Kovos dėl nepriklausomybės	Išsiaiškins I pasaulinio karo pasekmes mūsų kraštui, sužinos apie Nepriklausomybės akto signatarus panevėžiečius. Aktyviai įsitrauks į Vasario 16-osios paminėjimą.	6	Nepriklausomybės akto signatarai panevėžiečiai. Pirmieji krašto savanoriai.

Kraštas tarpukario Lietuvoje.	Mokysis palyginti miesto gyvenimą demokratinėje Lietuvoje ir carizmo laikais.	2	Pramonė, ž.ū., prekyba, kultūrinis gyvenimas. Krašto šviesuoliai.
Krašto šviesuoliai.	Susipažins su asmenybių vertinimo kriterijais, žais žaidimus.	2	Jonas Moigis, J. Lindė-Dobilas, M. Karka. Mato Grigonio žaidimai.
II pasaulinis karas ir jo atgarsiai Panevėžyje. Sovietų gniauštuose.	Sužinos apie pokyčius pirmosios ir antrosios sovietinės okupacijos laikotarpiu, rinks informaciją apie mūsų krašto partizanus ir nurodys skirtingus pasipriešinimo sovietams būdus. Ugdysis atjautą ir pagarbą tremtiniam.	6	Pirmoji sovietinė okupacija. Pirmieji trėmimai. Bolševikų piktadarybės. Hitlerinė okupacija.
Sąjūdis ir laisvė.	Mokysis vertinti Sąjūdžio veiklą, aiškins kaip mūsų krašto žmonės įsitraukė į Nepriklausomybės atkūrimą. Aktyviai įsitrauks į Kovo 11-osios paminėjimą	6	Sąjūdžio renginiai. Kovo 11-osios džiaugsmas ir Sausio 13-osios skausmas. Ekskursija po šių datų įamžinimo vietas. Muziejaus ekspozicijos peržiūra.
Mano mylimas miestas šiandien.	Aiškins kaip mūsų miestas sprendžia iškilusias problemas, sunkumus kokios tradicijos puoselėjamos.	2	Krašto ūkis, švietimo ir kultūros įstaigos, šventės, renginiai.
Baigiamoji pamoka.	Mokės apibūdinti kuo dalyvavimas būrelio veikloje buvo naudingas, kas buvo taisytina.	2	Būrelio narių veiklą įsivertinimas.